

Jätelautakunta
Jätelautakunta

§ 42
§ 13

12.12.2017
20.02.2018

Jätehuoltomääräysten muutosten valmistelu

63/14.06.00/2018

JÄTELK 12.12.2017 § 42

Kunnalliset jätehuoltomääräykset ovat velvoittavia määräyksiä, jotka annetaan jätelain (646/2011) 91 §:n nojalla. Kunnallisten jätehuoltomääräysten valmistelun ja hyväksymisen tekee jätelain 23 §:n ja jätelain esitöiden mukaan kunnan nimeämä jätehuoltoviranomainen (HE 199/2010 vp, s. 78-79).

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy (jäljempänä LHJ) on ilmaissut toiveensa jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi

- jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikasta määrittämisen,
- yhteisen jäteastian perustamisen,
- kelirikkoajan jätehuollon (jätehuoltomääräysten § 22) sekä
- pienten jäte-erien erilliskeräily (jätehuoltomääräysten § 38).

LHJ on esittänyt seuraavia perusteita jätehuoltomääräysten muutostarpeille:

Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikasta määrittäminen

Jätelain 35 §:ssä määrätään kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kerätystä jätteestä. Jätteenkuljetuksessa määrätään noudattamaan jätehuoltomääräyksiä ja jätteet määrätään toimittamaan kunnan määrittämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Jätelautakunnan päättämät jätehuoltomääräykset ovat ristiriidassa jätelain 35 §:n kanssa. Määräysten 4 §:ssä määrätään jätteet toimitettavaksi ”kulloinkin määrättyyn vastaanottopaikkaan”. Määräyksissä ei kuitenkaan määrätä, missä määrittäminen kulloinkin tapahtuu ja kuka sen tekee. Vastaava tulkinnanvaraisuus on sisällytetty myös kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa soveltumattomien jätteiden (määräysten 9 §), asumisessa syntyvien hyötyjätteiden (13 §) sekä muiden erikseen kerättävien jätteiden (15 §) kohdalle.

Vastaanotto- ja käsittelypaikkojen määrittäminen on jätelain 43 §:n nojalla kunnan jätehuollon palvelutehtäviä toteuttavan kunnallisen jätelaitoksen tehtävä. Vastaanotto- ja käsittelypalvelujen määrittäminen on jätehuollon palvelutehtävänä jätehuollon toiminnalliseen järjestämiseen liittyvä kysymys, joka kuuluu jätelain 43 §:n nojalla toteutettuun tehtävien siirron kokonaisuuteen. Määräys on ristiriidassa LHJ:n osakassopimuksen kanssa.

Yhteisen jäteastian perustaminen

Jätehuoltomääräysten 8 §:n ja 26 §:n perusteella alueella toimivat jätteenkuljetusyrittäjät veloitetaan pitämään yllä rekisteriä yhteistä jäteastiaa käyttävistä kiinteistöistä ja pyynnöstä toimittamaan tietoja jätteen alkuperästä jätehuoltoviranomaiselle. Jätehuoltomääräyksillä on tärkeää varmistaa, että yhteisen jäteastian käyttö on toimivaltaisen viranomaisen seurattavissa asianmukaisella tavalla. Tämän takia yhteisastian käyttämisestä tulisi ilmoittaa jätteenkuljettajan sijasta kunnalle.

Kelirikkoaika

Kelirikkoaikana (mutta myös ympäri vuoden sellaisilla alueilla, jossa jäteautolla liikennöinti ei ole mahdollista), tulee kunnan viime kädessä taata jätehuoltopalveluiden järjestäminen kaikille kiinteistöille. Käytännössä näiden alueiden osalta tulisi tehdä päätös kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle rajaamisesta ja perustaa alueelle aluekeräysjärjestelmä tai vastaava.

Pienien jäte-erien kerääminen

Jätehuoltomääräysten 38 §:n mukaisesti jätelautakunta voi ilmoituksen perusteella määrätä asukkaalle, yritykselle tai yhteisölle luvan jätteen keräämiseen ja toimittamiseen jätelautakunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Jätehuoltoviranomaisena toimiva jätelautakunta ei ole kuntavastuullista jätehuoltoa palvelutehtävänä toimeenpaneva elin, vaan ko. tehtävä kuuluu yksiselitteisesti LHJ:lle. Yhteistoiminta-alueen jätehuoltomääräykset tulivat voimaan edellisen uudistusprosessin jälkeen 1.4.2017, joten nykyisten jätehuoltomääräysten toimivuudesta ei ole vielä kertynyt kokemusta pitkältä aikaväliltä.

Suomen Kuntaliiton vuonna 2014 julkaiseman oppaan mukaan jätehuoltomääräysten laatimisprosessissa on syytä olla mukana jätehuoltomääräyksiä valvovia viranomaisia, eli kunnan ympäristönsuojeluviranomaisia. Valvontaviranomaisen läsnäolo on tärkeää, jotta voidaan arvioida jätehuoltomääräysten vaikutuksia valvontatyöhön. Lisäksi laatimisprosessissa on toimittava yhteistyössä kunnallisen kanssa, koska kyseinen taho vastaa jätehuollon käytännön toteuttamisesta jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Edelleen Kuntaliiton oppaan mukaan tuottajavastuukysymysten osalta neuvotellaan tarvittavissa määrin tuottajien kanssa. Myös muut yritykset, kuten jätteenkuljettajat, otetaan huomioon vastaavasti. Yksityisen sektorin toimijoille on annettava riittävän pitkä kuulemisaika.

Yhteistoiminta-alueen jätehuoltomääräysten edelliseen laatimispro-

sessiin osallistui neljä jätelautakunnan jäsentä.
(MK)

Va. jätehuoltopäällikkö: Jätelautakunta

aloittaa jätehuoltomääräysten valmistelutyön

nimeää jätehuoltomääräysten valmistelun ohjausryhmään lautakunnan alaisen viranhaltijan sekä tarvittavan määrän lautakunnan jäseniä

pyytää yhteistoiminta-alueen ympäristönsuojeluviranhaltijoita nimeämään keskuudestaan työryhmään kaksi edustajaa sekä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:tä yhden edustajan.

Päätös: Jätelautakunta päätti

aloittaa jätehuoltomääräysten valmistelutyön

nimesi jätehuoltomääräysten valmistelun ohjausryhmään va.jätehuoltopäällikön ja Johanna Häggmanin, Kari Ahlbomin, Ville Pöyrin sekä Tapio Mörtin.

pyytää yhteistoiminta-alueen ympäristönsuojeluviranhaltijoita nimeämään keskuudestaan työryhmään kaksi edustajaa sekä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:tä kaksi edustajaa.

JÄTELK 20.02.2018 § 13

Kokouksessa 12.12.2017 (42 §) jätelautakunta mm.

nimesi jätehuoltomääräysten valmistelun ohjausryhmän.
Ohjausryhmään nimettiin jätelautakunnasta va. jätehuoltopäällikkö, lautakunnan puheenjohtaja Johanna Häggman sekä jäsenet Kari Ahlbom, Ville Pöyri ja Tapio Mörtti.

Jätelautakunnan jäsenet ovat kokouksen jälkeen tiedustelleet va. jätehuoltopäälliköltä Johanna Häggmanin mahdollista esteellisyyttä viitaten hänen asemaansa Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n kahden tytäryhtiön hallituksen jäsenenä. Sidonnaisuusilmoituksen (toimitettu 5.11.2017) mukaan Häggman toimii hallituksen jäsenenä Suomen Elektroniikkakäsittely Oy:ssä ja Suomen Materiaalikierrätys Oy:ssä. Tullessaan valituksi jätelautakunnan puheenjohtajaksi Häggman erosi samanaikaisesti Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n hallituksesta muttei sen tytäryhtiöiden hallituksista.

Esteellisyydellä eli jääviydellä tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilöllä on sellainen suhde asiaan tai asianosaisiin, että se voi vaarantaa hänen puolueettomuutensa yksittäisen asian käsittelyssä (HE 268/2014 vp, s. 208).

Suomen Kuntaliitolta on pyydetty arvio Häggmanin esteellisyydestä. Kuntaliitto arvioi Häggmanin esteellisyyttä hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan (yhteisöjäävi) nojalla. Tämän lainkohdan mukaan virkamies ja luottamushenkilö on esteellinen, jos hän tai hänen läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Esteellisyysarviointi liittyy aina yksittäisen hallintoasian käsittelyyn ja on tapauskohtainen. Arvion mukaan Häggman on yhteisöjäävin nojalla esteellinen jätelautakunnassa käsiteltävissä asioissa, joissa yhtiö, jonka hallituksen jäsen hän on, on asianosainen tai joissa yhtiöllä on intressejä eli asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Voidaan todeta, että jätehuoltomääräysten valmistelu ja hyväksyminen on tällainen hallintolaissa tarkoitettu asia, jossa kyseisillä yhtiöillä on intressejä.

Päätöksenteon lisäksi esteellinen henkilö ei voi osallistua myöskään asian valmisteluun. Esteellistä henkilöä voidaan kokouksessa kuulla asiantuntijana, mutta tällöin hän on paikalla vain sen ajan, kun häntä kuullaan. Esteellisen henkilön osallistuminen asian käsittelyyn on menettelyvirhe. Virheellisessä järjestyksessä tehty päätös voidaan muutoksenhaun johdosta kumota.

Esteellisyyden ilmoittaminen, arviointi ja ratkaisu kuuluvat ensisijaisesti asianomaiselle henkilölle itselleen. Viimekädessä monijäseninen toimielin päättää jäsenensä esteellisyydestä. Henkilö saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos toimielin ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä (HL 29.2 §).

Asiavirheen korjaamista koskevan hallintolain 50 §:n nojalla viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen mm. silloin, jos päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen tai jos päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe. Yllä selostetun perusteella edellisessä kokouksessa hallintolain esteellisyyssäännökset jäivät ottamatta huomioon, kun jätehuoltomääräysten valmistelun ohjausryhmään nimettiin asiassa esteellinen lautakunnan puheenjohtaja. Jätelautakunnan on aiheellista kumota edellisessä kokouksessa tekemänsä päätös ja käsitellä asia uudelleen sekä nimetä esteetön kokoonpano ohjausryhmään asiaa valmistelemaan.
(MK, MP)

Va. jätehuoltopäällikkö: Jätelautakunta

1. kumoaa kokouksessa 12.12.2017 (42 §) tehdyn päätöksen ja käsittelee asian uudelleen

2. aloittaa jätehuoltomääräysten valmistelutyön

3. asettaa jätehuoltomääräysten valmistelun ohjausryhmän ja nimeää siihen edustajansa

4. pyytää yhteistoiminta-alueen kuntien ympäristönsuojeluviranhaltijoita nimeämään keskuudestaan työryhmään kaksi edustajaa sekä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:tä kaksi edustajaa.

Käsittely: Puheenjohtaja Johanna Häggman antoi selvityksen koskien epäilyä jääviydestään. Hän ei todennut itseään esteelliseksi.

Päätös: Jätelautakunta merkitsi selvityksen tiedoksi, eikä ottanut saadun selvityksen ja täydentävien kysymysten sekä vastausten jälkeen esteellisyys asiaa käsiteltäväksi.

Lisäksi jätelautakunta hylkäsi yksimielisesti va. jätehuoltopäällikön päätösesityksen.